

Năm Ngàn Thước Dây

Thân Trọng Tuấn (Kha Sinh Trần Quốc Toàn - Huế 1968)

Tất niên Đinh Mùi nhộn nhịp. Chợ hoa Nguyễn Hoàng rực rỡ. Phố Huế đầy người. Quán cà phê Lạc Sơn trong những ngày cuối năm đông nghẹt những người lạ người quen từ xa về ăn Tết. Các trường Quốc Học, Đồng Khánh lớn, Đồng Khánh nhỏ, Hàm Nghi, Nguyễn Tri Phương, Bán công, Gia Hội, Thành Nhân, Bình Linh, v... v... đều có những buổi tất niên rầm rộ. Riêng trường Đồng Khánh lớn lại chơi trội hơn, cho dựng một chiếc cổng lưới cao như đọt tre nhưng rất mỹ miều đài các. Bà Tổng Giám Thị là Thân Trọng Thị Hương tức Bà Dần, năm

ni chơi đẹp theo kiểu hướng đạo, nên nhờ trường Nhơn của đoàn Trần Quốc Toàn thuộc đạo Vạn Niên phụ trách. Bà cũng là một trường hướng đạo kỳ cựu, rất giỏi ngoại giao. Riêng trường Nhơn vẫn thường cho bà thiếu nợ về những vụ dựng lều cho toán nữ hướng đạo của bà trong những buổi trại liên đạo một cách thân tình và mỗi khi gặp là hỏi ngay "*Khi mô mụ Hương trả nợ?*"

Lần này dựng cổng, trả công không phải là những nồi cháo gà, bánh nậm, bánh bột lọc do cây nhà lá vườn của xưởng bà giáo sư gia chánh Hoàng Thị Kim Cúc, mà là năm ngàn thước dây ni lông đủ loại, từ sợi nhỏ bằng mút đũa tới sợi to như ngón chân cái dùng trong việc dựng cổng. Ý của trường Nhơn là sau khi xong việc, từ Sói cho đến Kha của đoàn đều có đầy đủ dây dừa tân thời dùng trong việc học thắt nút, căng lều, tháp cầu, dựng cổng v... v... Được trang bị như ri thiệt là sang hơn "hướng đạo quan".

Trường Cường coi Thiếu sinh, cùng với đội trường Lộc coi Kha sinh dựng cổng trong một tuần. Cổng vòm hình thoi, trụ là những cây tre la ngà xoay tán, phía trên đan lưới rực rỡ với những sợi thừng ni lông tân thời mà các kha sinh của đoàn Trần Quốc Toàn vợ vét mua sạch trơn của tất cả cửa hàng bên phố Huế. Khi dựng cổng, có kha sinh ngâm đũa: "*Dây ni lông em treo tình lơ lửng; Tre la ngà anh giăng mộng xanh xao!*" Cổng Tết dựng ngay phía sau cổng chính của nhà trường, chỉ giáo sư và những nhân viên của nhà trường mới có quyền qua lại, còn các nữ học sinh thì ôm cặp nhìn nghiêng qua màn lá cây phượng vĩ bởi nhà trường đã ra thông cáo cấm lại gần, xê ra cho người ta dựng cổng! Sau ngày tất niên của trường, cổng được hạ xuống ngay, chuyển hết qua Thành nội, cất trong đạo quán Hướng Đạo bên cạnh sân vận động Lửa Hồng, gần cửa Hiền Nhân, sát trung tâm chiêu hồi. Trong một phút đùa chơi, có kha sinh đề nghị rằng bây chừ đem hết dây ni lông ra các tiệm bán lại với giá gấp đôi cũng được vì cả thành phố Huế chẳng còn một khúc dây ni lông nào để bán cả!

Pháo giao thừa đón Tết Mậu Thân (1968) thật dòn. Trầm hương thơm ngát. Tối mồng một Tết, pháo lại nổ nhiều hơn, to hơn. Ông phóng các-buysa rằng bây chừ mới đốt, nổ nghe thiệt gần, lại rung cửa rung nhà. Tiếng chi kêu lóc chóc liu chiu, thỉnh thoảng rớt nghe lảng cẳng, lộp độp như ai vãi đá vãi sỏi trên mái nhà như ri không biết. Chà, cái đời chi ngụy tặc, pháo không chịu đốt cho hết tối ba mươi sáng ngày mồng một, lại "trần trừa" cho mãi tới mồng hai. Năm ni người ta ăn tết to ghê! Hưu chiến đến ba ngày, ai nấy đều vui mừng hơn hờ. Càng về khuya, pháo càng nổ nhiều. Tiếng pháo quá lạ, nổ đều nhau hàng loạt khít khao dồn dập thiệt đều. Pháo tống ềnh oàng, pháo đại rung rung tung tưng. Lại hình như có ai gọi nhau trong khoảng ngưng tiếng pháo. Vui chơi như rứa thì thôi! Đầu năm đầu tháng ai từng đòi lại mở miệng kêu réo cho to, không kiêng cử thì ra năm nếu có chuyện chi cũng đừng than trách! Ông nổ khí đá các-buysa kiêu chi mới mẻ, chắc là không phải loại thường làm bằng ống tre mà có lẽ làm bằng ống gang ống sắt thành thử đốt hoài mà không nghe tiếng ống nổ bị rè, hơn nữa, trước khi nổ lại nghe kêu xoe xoe mới thiệt lạ lùng! Pháo nổ nhiều quá, e chừng cả thành phố đều không ai ngủ được. Mở cửa nhìn ra ngoài, thấy cái chi bay như vệt lửa quẹt trên trời. A! Mấy anh quân nhân về phép, sau khi hết pháo bèn xách súng bắn chơi, lại còn giả làm Việt Cộng hô "*Bắt trói! Bắt trói!*" chọc bà con lối xóm.

- Nì, có giỡn thì giỡn vừa vừa, Tết nhứt làm quá không nên...
- Mẹ ơi mẹ! Xin mẹ mau vào trong nhà, kéo lỗ có chuyện chi thì tụi con ân hận!
- Mấy anh ni thiệt là lạ chưa tề! Ai từng đòi đã như rứa rồi mà còn đặt bày nói tiếng bắc tiếng nam với người ta nữa chơ!...

Dưới ánh đèn đường vàng ệch, mấy cái thằng dị kỳ, ăn mặc thụng thệnh, đội mũ sùm sụp, ôm súng chạy lom khom trông chẳng giống ai! Thôi chết rồi! Chết cha tui rồi trời đất ơi! Ở chỗ mô mà chui ra nhiều dữ ri?! Ơi trời ơi là trời! Việt Cộng! Việt Cộng! Kinh hoàng giăng tứ phía! Trong bóng tối chập chùng, súng đạn nổ đùng đùng, trời lại điểm mưa bay!

Biển cổ Tết Mậu Thân ở Huế đại khái mở màn như rứa đó. Hai mươi mấy ngày u ám, khói lửa mịt mù. Những khuôn mặt thất thần lấm lét của người dân chập chờn ẩn hiện trong đổ nát tan hoang. Bom đạn khiến hai lỗ tai lòng bùng nghe kêu o o thiệt khó chịu. Sức ép của chất nổ làm sáng rõ trần nhà, phập phình cánh cửa, dồn hơi tống đầy lồng ngực, rất mặt, bí hơi. Êm êm tiếng súng, giọng kêu cửa mời đi học tập của mấy tên điểm chỉ, nằm vùng nghe lạnh xương sống. Dân Thành nội như con heo trong rọ, biết chạy đi mô? Bánh tét, thịt kho chỉ đủ mấy ngày. Nồi cơm trên bếp nấu thật vội vã. Ai nấy đều không dám ra ngoài, dùng mấy tấm ván, tấm nệm mong manh để ngăn bom đạn. Chợ búa không có, núp mãi trong nhà, nếu không chết vì mảnh bom nhà sập, thì cũng sẽ chết đói tới nơi. Chạy ra đường lại bí lối, thêm lựu đạn chày và ca nông chơm của cả hai phe. Đài phát thanh Huế, đài Tiếng Nói Tự Do, đài VOA tắt tiếng. Đài BBC loan tin và bình luận tình hình chiến sự nghe dựng tóc gáy. Điện cúp làm bóng tối càng lúc càng nhiều thêm. Trong khắc khoải lại có lệnh phải nghe Bác Hồ đọc thơ Xuân trên đài Việt Cộng. Bài thơ còn được phổ theo lối nhạc Tàu eo éo chối tai vốn đã ù vì bom đạn. Họp hành học tập đường lối chống Mỹ cứu nước. Cô bán quán nằm vùng nay đeo băng đỏ, tay cầm súng AK-47, tay lái xe Honda hai bánh rượt bắn máy bay trực thăng. Thằng ét xe đồ bầy chừ là chủ tịch khu phố, lập tòa án nhân dân, xử xét ngục quân ngục quyền, buồn buồn bắt mấy học sinh ngang lứa tuổi kết tội làm việc với CIA, cho mặc đồng phục quần xanh áo trắng, đưa ra bắn bên ngoài cửa Đông Ba. Ông chủ tiệm bán xe Honda ở ngã giữa, tên là Nội, không biết vì sao mà lãnh án tử hình, con gái là Nấm Hương mới mười lăm tuổi, học lớp đệ Ngũ trường Kiều Mẫu, lái xe ba gác đi chở xác về, mặt tỉnh bơ nhưng đôi mắt rục lên ánh lửa hận thù.

Năm ngoái đọc câu thơ của Dza Triều "*Đếm thời gian trên đầu ngón tay*". Bây chừ không cần phải là thi sĩ cũng làm được chuyện "*Đo kinh hoàng trên đầu ngón chùn!*". Nỗi kinh hoàng vì lo sợ làm tê xương sống! Đếm từng phút, từng giờ. Chờ buổi trưa, buổi tối! Đồng minh giải tỏa! Mấy đứa con nít không biết sợ đất sợ trời, đứng trên trên lầu hò reo, ra dấu chỉ cho anh lính phe mình bắn bẻ đầu rạc gáo thằng Việt Cộng sau bụi chè tàu trong Tây Lộc. Chạy loạn qua bên tê trường Kiều Mẫu, Đồng Khánh, Quốc Học. Cầu Trường Tiền bị giật sập tối hôm qua. Những khuôn mặt hốc hác, kinh hoàng của những người dân trên đường đi tìm sự sống trong khói lửa mịt mù là đề tài tốt cho các nhiếp ảnh viên quốc tế. Có điều họ quên chụp hình thằng Vui Điền cứ chạy lên chạy xuống trên đường phố Trần Hưng Đạo phơn phớt mưa bay! Họ quên chụp hình thằng gù Bossu điều khiển ban nhạc Blue Star bị bắn chết cạnh bến đò Thừa Phủ. Họ quên chụp hình mấy chục ngàn người dân Huế khóc vì vui mừng trong công viên trước trường Đồng Khánh, sân banh Quốc Học cạnh bia Chiến Sĩ bên hữu ngạn sông Hương khi thấy lá cờ Việt Nam Cộng Hòa đang được kéo lên trên cột cờ Phú Văn Lâu sau hai mươi mấy ngày ô nhục.

Gặp nhau hỏi vài câu sống chết ra rặng?! Những đôi mắt xa xôi buồn thảm vì chồng, con, anh, em bị Việt Cộng "mời đi họp" bây chừ không biết ở mô? Kể sơ sơ việc thanh niên Phú Cam chống cự đến viên đạn cuối cùng, rồi bị bắt trói dẫn đi từng đoàn lên ngã Nam Giao. Người ta nhìn những nắm mộ ven đường một các hờ hững. Tóc da từng mảng và vãi vụn dính bết đầy đường. Người ta chỉ nói sơ sơ về việc gần một trăm đảng viên Việt Nam Quốc Dân Đảng bị Việt Cộng chôn sống quanh trường Thành Nhân ngay trong hố cá nhân của họ tại trụ sở, đối diện với trung tâm Văn Hóa Pháp sau khi thất trận. Người ta vừa nói vừa cười trong đờn đau sâu muộn về việc anh lính Cộng Hòa, có lẽ trong lúc vội vàng Việt Cộng trói không chắc nên vùng sút dây, trước khi chết còn rán thọc tay qua khỏi lớp đất, vẫy cầu cứu khi bị chôn sống cùng một lúc với mấy trăm người khác trong sân trường trung học Gia Hội mấy phút trước khi Việt Cộng rút lui. Nhờ bàn tay lòi khỏi mặt đất người ta mới tìm thấy hầm chôn tập thể dễ dàng!

Bãi Dâu ngập ngụa xác người. Trịnh Công Sơn cũng tẩm dầu nhị thiên đường vào khăn tay xong bịt lên mũi tham dự việc bươi xác! Đạn AK-47, mảnh lựu đạn chày, bông cước, nuộc dây điện thoại giết người sờ sờ trước mắt nhưng anh chàng bị mang danh là "phản chiến" này không thấy, mà chỉ thấy "*xác trên nóc nhà thành phố, trên con đường quanh co*" có lẽ do bom đạn Mỹ Ngụy! Theo đuôi Trịnh Công Sơn là một số những con vật hai chân thời thượng, hát những lời sáng tác tại chỗ "*Hát trên những xác người*" rất hồ hởi! Một số giáo sư người ngoại quốc dạy Đại Học Huế bị mời đi "chôn sống". Võ Thành Minh, trường Hướng Đạo đã từng thổi sáo bên bờ hồ Geneve chống vụ chia đôi đất nước năm 1954 bị cấm không được giúp các người bị thương trong vùng Nam Giao để "đi họp" vĩnh viễn. Thầy Nguyễn Duy Trí, nguyên là đại úy Đại đội trưởng đại

đội Dù, giải ngũ về dạy Pháp văn tại trường Hàm Nghi, học trò rất thương mến đến độ cứ gọi bằng "Ôn", trong biến cố bom nổ sập nhà, bị cầu thang đè chết, xác rửa phình rất đối thương tâm. Còn rất nhiều người nữa, chết oan chết ức, tan nát hình hài! Trong mưa phùn ẩm mốc nặng mùi tử khí, các hướng đạo sinh, các anh trong đoàn Sinh Viên Học Sinh Phật Tử, đã âm thầm cùng các người tù khổ sai và các lao công chiến trường đi moi từng viên gạch, gói từng cái xác tan rữa bầy nhầy trong các khu phố Trần Hưng Đạo, Phan Bội Châu, Huỳnh Thúc Kháng, Chi Lăng, v... v... không một lời than phiền, kể công. Xác tan vữa có mùi tương tự như mùi thịt hộp ba lát của quân đội Mỹ. Dính phải chất vàng vàng trong trong lỏng lỏng như dầu mỡ cá rịn ra từ xác chết heo héo sẵn sẵn, cho dù đã rửa tay cả trăm lần bằng xà phòng pha chanh nhưng khi người móng tay vẫn còn dợn lên muốn ọe! Các thứ ly thủy tinh, chén đất lúc này thường khó kiếm vì đạn bom làm bể nát hoặc lấn cấn khó dùng cho lớp người tình nguyện, thành thử các loại chén nhựa, ly làm bằng ni lông được dùng nhiều. Tuy nhiên chất "nhựa người" lỡ dính vào loại ly chén này thì hầu như khó làm cho mất dấu, bay mùi! **Nhờ ơn Bác Hồ mới biết mùi Giải Phóng!** Giấy ni lông bọc xác kêu rọt rọt vì trời lạnh nghe nổi da gà!

Mấy ngày sau khi thành phố Huế được giải tỏa, người ta khai quật hầm chôn tập thể ở Bãi Dâu. Một niềm thống khổ uất hận đến độ tê dại châu thân khi nhìn những thi hài bị Việt Cộng trói cặp cánh bằng những khúc dây ni lông đủ màu trước khi chôn sống. Ôi năm ngàn thước dây oan nghiệt, mới mấy chục ngày trước đây đã được một số các Hướng Đạo Sinh đoàn Trần Quốc Toàn mua về thắt kết mang dấu hiệu Cung Chúc Tân Xuân!

Oklahoma 11-1994
Thân Trọng Tuấn
(Kha sinh Trần Quốc Toàn)